

Inledning

Planen är en gemensam plan för skolbiblioteksverksamheten i Älmhults kommun och gäller från grundskola till gymnasieskola. Planen gäller 2015-2016, därefter revideras den.

Syfte med skolbibliotekets verksamhet

Skolbiblioteken och dess verksamhet är en del av skolan och en del av skolans pedagogiska verksamhet. Skolbibliotekets verksamhet bidrar till elevernas måluppfyllelse i kommunens skolor. För att skolbiblioteksverksamheten ska kunna ge största möjliga utdelning är målet att den ska vara en del av det team som jobbar för elevernas måluppfyllelse.

Skolbiblioteken bidrag till elevernas måluppfyllelse och skolbibliotekens utveckling

Elever och pedagoger använder skolbiblioteket och skolbibliotekarien som en pedagogisk resurs. Detta sker genom att:

- Skolbibliotekarien och pedagoger samverkar tillsammans med eleverna för att bidra till elevernas måluppfyllelse.
- Varje skolbibliotek erbjuder ett mångfasetterat och brett mediebestånd, anpassat efter elevernas behov och läroplanens mål.
- Rektor ska sträva mot att alla skolor i kommunen har tillgång till en likvärdig skolbiblioteksverksamhet.

Skolornas pedagoger samarbetar med skolbiblioteken i arbetet med att stödja, stimulera och utveckla elevernas läsförmåga och främja den kreativa språkmiljön inom skolan.

Detta sker genom att:

- Varje skolbibliotek har en aktiv läsfrämjande verksamhet där högläsning, bokpresentationer och läsgrupper med boksamtal ingår som viktiga delar.
- De gemensamma projekten Sommarlovsboken, Bokjuryn (åk 3,8 och gymnasiet) och Författarbesök (åk 5,8 och gymnasiet) genomförs och utvärderas varje år. Projekten ska befrämja elevers läsande och full måluppfyllelse.
- Varje skolbibliotek erbjuder litteratur på flera olika språk vilket speglar skolornas mångkulturella verksamhet.
- Varje skolbibliotek arbetar aktivt för att uppmärksamma och nå fram till elever med behov av särskilt stöd. Detta sker bland annat genom inköp av lättlästa böcker samt genom nedladdning av talböcker. Arbetet sker i nära samarbete med pedagoger, specialpedagoger och speciallärare.

Skolbibliotekarie i samarbete med pedagoger och IT-pedagoger verkar för ökad medie- och informationskunnighet hos eleverna.

Detta sker genom att:

- Skolbibliotekarierna och pedagogerna samarbetar för att öka elevernas informationskompetens genom att lära ut hur man söker, värderar och kritiskt granskar information.
- Skolbibliotekarierna bidrar till att eleverna kan använda modern teknik som ett verktyg för informationssökning och källkritik.
- Skolorna erbjuder eleverna ett gott utbud av abonnemang på kvalitativa och nivåanpassade databaser.

Rektor möjliggör och främjar arbetet för elevernas måluppfyllelse och skolbibliotekens utveckling genom att se till att

- Biblioteksfrågor ingår som en naturlig del på arbetsplatsträffar på alla skolor.
- Varje skola har en arbetsplan för biblioteket som alla på skolan känner till och arbetar efter samt som utvärderas och revideras årligen.
- Skolbibliotekarien eller den ansvariga pedagogen får möjlighet till relevant kompetensutveckling inom biblioteksområdet.
- Eleverna har inflytande över skolans och bibliotekets verksamhet och arbetsmiljö.

Förutsättningar för att kunna uppnå målen med verksamheten samt utveckla den

Organisation på kommunnivå:

- Skolbibliotekariegruppen bör ha en kontaktperson på förvaltningen som ansvarar för frågor som gäller den övergripande skolbiblioteksverksamheten.
- Grupp som arbetar med skolbiblioteksutveckling. I gruppen bör ingå grundskolechef, utvecklingsstrateg samt representant för skolbibliotekarierna.

Förutsättningar på skolnivå ligger på rektors ansvar:

- Samtliga skolor med bemanning har fackutbildad bibliotekarie, övriga bibliotek har pedagogresurs.

Styrdokument

Skollagen (2010:800)

2 Kap 36§ Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Läroplan för grundskolan, förskolan och fritidshemmet 2011 (Lgr 11)

”Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleven utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.” (Lgr 11, s 9)

”Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga.” (Lgr 11, s.9)

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl

självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.” (Lgr 11 s.9)

”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra,
- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden,
- kan använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.” (Lgr 11, s.13)

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011 (GY11)

”Eleverna kan använda bok- och bibliotekskunskap och modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande”. (GY11, 2.1 Kunskaper s.10)

”Utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till handledning och läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bl.a. bibliotek, datorer och andra tekniska hjälpmedel”. (GY 11, 2.6, Rektors ansvar. Sid. 15)

Beskrivning av skolkommunen Älmhult

I kommunen finns fyra grundskolor för F-6, två skolor för F-3, den internationella skolan för åldrarna 6-16 samt en skola för årskurs 7-9. Det finns även en grundsärskola och en gymnasiesärskola.

Gemöskolan som är en F-6 skola är centralt belägen. Skolan har kontinuerligt byggts ut, renoverats och byggts om invändigt. Den består av flera separata byggnader och biblioteket ligger högst upp (våning 5) i 4-6-huset. I biblioteket finns sittplatser för studier och tre publika datorer varav två är utlåningsdatorer och en är sökdator.

Diö skola är en F-6 skola som ligger norr om tätorten. Skolbiblioteket är beläget i ett klassrum. Det är ett integrerat bibliotek som har öppet för allmänheten 4 timmar varannan vecka, då bemannat av en assistent från huvudbiblioteket. Det finns en dator för utlån men inte för informationssökning.

Klöxhultsskolans skolbibliotek används av flera skolenheter. Dessa är själva Klöxhultsskolan, F-6, grundsärskolan för årskurs 1-9 samt Montessoriskolan F-6. Skolbiblioteket ligger centralt i skolan. I biblioteket finns två datorer för utlån och sökning i bibliotekskatalogen samt fyra datorer för övrig informationssökning. Skolbiblioteket har 25 studieplatser och en hörna med en stor soffa. I biblioteket finns också en avdelning med dagstidningar och tidskrifter.

Ryfors skola är en F-3-skola som även inhyser kommunens resursskola. Från och med läsåret 2015/2016 kommer tätortens alla treor att bussas ut till skolan. Skolbibliotekets lokaler är rymliga och det finns tillgång till grupprum, sagorum och en större möteslokal.

Liatorp skola, är belägen norr om tätorten. Byggnaden är nyrenoverad och anpassad för årskurserna F-3 samt förskolan som finns där idag. Liatorps skola har ett integrerat bibliotek som har öppet för allmänheten 4 timmar varannan vecka, då bemannat av en assistent från huvudbiblioteket.

Linnéskolan är en 7-9 skola. Skolbiblioteket ligger centralt i skolan. Biblioteket har två läsplattor som kan lånas. Förutsättningar för egna studier är goda; biblioteket är stort och det finns nu ca 35 studieplatser samt fyra stationära och tre bärbara datorer för eget arbete och informationssökning. Det finns även en dator för utlån, omlån och reservationer.

Haganässkolan består av gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning som finns inrymda i samma byggnad, vilket möjliggör goda möjligheter för samarbete mellan verksamheterna. Skolbiblioteket består av tre rum: ett rum med biblioteksdisk/information, två datorer för självutlåning, hyllor för "Ny i Sverige" och för lättläst. Det finns ett 80-tal sittplatser vid arbetsbord samt ett tyst lärum med 12 platser (varav 4 fåtöljer). Det finns även ett rum med tidskrifter och dagstidningar. I detta rum finns även tre datorer vid ståplatser. Datorerna används främst av vuxenutbildningens elever eftersom de inte har egna datorer, vilket gymnasieeleverna har.

Internationella skolan finns i Haganässkolans lokaler sedan hösten 2011, den är en grundskola F-9 och tillhörande förskola "Preschool". Internationella skolans bibliotek ligger centralt med närhet till förskola, PYP och MYP. Utrymmet är mycket begränsat. De flesta böcker är på engelska men fokus ligger även på att skaffa medier på elevernas modersmål. Det finns en utlånings- och sökdator för eleverna att arbeta på. Skolan har även tillgång till bärbara datorer som elever kan arbeta med under skoldagen, även ett visst antal surfplattor finns tillgängliga på skolan och förskolan.

Tabell 1. Elevantal per kommunal skola i Älmhults kommun, januari 2015

SKOLA	
Gemö	374
Linné	408
Montessori	61
Diö	119
Liatorp	46
Klöxhult	418
Ryfors	43
International school	147
Grundsärskolan	16
Haganäsgymnasiet	465
Gymnasiesärskolan	14
Vuxenutbildningen	308

Skolbiblioteken återkommande aktiviteter i Älmhults kommun

Varje skola utarbetar en egen arbetsplan med mål och riktlinjer för hur deras skolbiblioteksverksamhet ska fungera. Skolbiblioteken arbetar med elevinflytande på olika sätt, bland annat genom biblioteksråd, elevråd eller andra typer av elevmedverkan. Vidare, på en del skolor finns

biblioteksgrupperna eller *biblioteks/IT-grupperna* och dessa är en del i skolbibliotekens verksamhet. Dessa grupper utgör arenor för möten för skolbibliotekarierna och skolans pedagoger.

Skolbiblioteken arbetar med *bokprat* då skolbibliotekarien besöker enskilda klasser för att presentera aktuella böcker. Genom arbete i läsgrupper stimuleras elever till läsning, likaså de regelbundna klassbesöken bidrar till läsutveckling. På gymnasiet anordnar man boksamtalsgrupper.

Sommarlovsboken (endast grundskolan) För att stimulera till läsning även under sommarlovet genomför kommunbiblioteket och grundskolorna sedan många år tillbaka sommarlovsboken. Eleverna läser fem böcker under sommaren och redovisar sina böcker. Alla som har deltagit får en bok i present. Projektet avslutas med en bokfest där eleverna hämtar sin presentbok. Sommarlovsboken vänder sig till eleverna i grundskolan (F-9). Kostnaden för projektet delas mellan Utbildnings- och Kultur & fritidsförvaltningen.

Bokjuryn ett nationellt läsprojekt som kommunens skolbibliotek deltar i och som vänder sig till elever i årskurs 3 och årskurs 8, men även gymnasieskolan i Älmhult anordnar Bokjury, för årskurs 1. Under läsåret läser eleverna nyutkomna böcker för att därefter rösta fram dem som de tyckte bäst om. Projektet avslutas antingen med en fest på den egna skolan eller gemensamt för de deltagande skolorna. Prisböcker lottas ut till eleverna i de deltagande klasserna. För projektet används pengar från Statens Kulturråd.

Författarbesök som vänder sig till elever i årskurs 5 och årskurs 8 är en annan årligen återkommande aktivitet. I samband med besöken arbetar eleverna med den besökande författares böcker och besöken stimulerar elevernas i läs- och skrivutveckling. Skolbiblioteket på gymnasieskolan anordnar författarbesök för årskurs 1 elever. Kostnaden fördelas mellan Kultur & fritidsförvaltningen och de deltagande skolorna.

Bokens Dag anordnas årligt återkommande i gymnasiet för årskurs 1 av gymnasieskolans skolbibliotek, med stöd av elever i årskurs 3.

Sökkurs anordnas i årskurs 1 i gymnasieskolan.

Förvaltningschef Utbildningsförvaltningen

Underskrift

Charlotta Kabo Stenberg